

"...אתה אהבת שבבא הוא לא בשבילך אתה
האמת, שד באת אה עושה את הדברים טוב אכונ."

למעשה אסא שרת מעט מאוד בצבא, שלושה חודשים טירונות וחודשיים קורס מכי"ם. ברם גם בזמן קצר זה הוא הספיק לקשור קשרים. מפקדיו תארו אותו כדמות מנהיגה, ולא תמיד היה פשוט לגבור על הגיונו. הוא ידע לגשת לדרג גבוה יותר ולבקש למען החבר'ה. לפעמים גמרו את תכנית היום מוקדם ובהחלט הרוויחו לעצמם מנוחה, אולם תמיד נמצאה עוד חזרה על תרגיל, על אף מאמציהם למלא אחר הכל ולהצטיין... ואז אסא פשוט מצא, שזה לא הוגן לדרוש עוד ועוד... והרי השתדלו... והזמן שנשאר, בעיניו בהחלט הגיע להם. הוא לא ראה טעם לסחוט מן האדם עד הטיפה האחרונה... כי גם נחוץ לחדש את מלאי הכוחות, על מנת להיות רעננים לקראת יום חדש עם משימות אחרות. העניין קומם אותו, הוא ראה בזה ניצול יתר של האדם. הוא דאג לאדם בתור אדם למרות היותו חייל. אדם זה לא אוטומט, כנגד זה אסא קם. הוא התלהב מאוד כאשר חש בצדקתו, והדברים הציקו לו, והוא לא נרתע מלהרתם למען אותו צדק. כן, כזה היה גם בתור מוסדניק, זה אסא, כך הכרנו אותו.

מההתחלה המדים, השער הקצר, הנשק, הכל כל כך יפה עליו, שאי-אפשר להבין למה הוא כל-כך לא אוהב את זה, כל-כך לא משלים עם המסגרת הזו.

מההתחלה, מהטירונות, אסא פועל בשתי דרכים: פעם הוא לוקח הכל ברצינות, משתדל, מגיע להשגים, מתנהג וחושב כחייל - ופתאום, בלי הודעה מוקדמת הוא צועק "שנשבר לו", ואי אפשר יותר להסביר לו כלום - נמאס לו, והוא לא רוצה יותר לראות את הצבא הזה, וזהו.

בסוף הטירונות אסא מופיע בראש הרשימה של המתאימים לקורס, ומקבל בקושי את החלטת הגרעין, והולך למסלול הפיקוד. ושוב פעם זה אסא שאומר לי, בפעם המי יודע כמה, שאני לא מתנהג כמו חייל, חושב כמו אזרח - ופעם הוא זה שנשבר, מקלל, מתעצבן שנמאס לו מכל הצבא, ובכלל - תנו לו לחזור לגרעין שלו. כשהיינו בסיני, חזרנו המון פעמים עם פצוע מאולתר מהאימונים. ותמיד אחרי שעבר מגב לגב, הפצוע שמח כשהוא מגיע לגב של אסא. כי לאסא גב רחב ונוח, והוא סוחר במין קלות כזו, וגאה על כל מטר שהוא סוחר.

אחר-כך באים הניוטים. לאסא ברור לגמרי שהוא נבחר לראש חוליה. הוא תופס את המפה, מביט בה רבע שעה - והולך הצדה. רק אחרי חצי שעה נוספת הוא חוזר לחוליה, שבינתיים למדה בעל-פה, ואז הם משדרים בערך על אותו הגל; וכשמגיעים לאיזה נ.צ. - כולם מודדים, ובודקים אזימוטים - ואסא רק אומר שזה לא מריח לו, והולך עוד חצי קילומטר ועומד. ואומר שנראה לו שזה בסדר, - וזה בסדר.

שלשות. יותר מכל אסא שונא שלשות. אפשר לטרטר אותו, לתת לו לשמור יום שלם עם מא"ג, ופק"ל, וקפל"ד - והוא מחייך. אומרים להסתדר בשלשות - והוא מקלל, שונא את המפקדים, ולא יכול לתפוס את השטויות שעושים אתו.

את האימון בשטח בנוי אסא אהב במיוחד. בלילה האחרון, בדרך לבית האומלל הזה - אסא אמר לי כל הזמן - "תפסיק להרעיש", ו-"לך שפוף", וכשאני מגלגל איזו אבן - הוא מעיף חיוך מלגלג וסולח.

התרגיל הזה היה חשוב לו נורא, משום מה, כאילו ידע שזה התרגיל האחרון שלו.

שלום לך, אסא, מתחשק להגיד לך - להתראות.

חשבתי לכתוב קצת בזמן הפנוי על הזמן שעובר והדברים שמשתנים כל הזמן. וכל דבר שקורה לך וכל דבר שאתה עושה - אתה נעשה זקן יותר - ועבר עוד זמן. כשאתה מקיף "תגלחת" ב-40 שניות - הנה עברו עוד 40 שניות מהטירונות וכל הזמן שספרנו אחורה מהיום הראשון וחשבנו: "עוד 90 יום - איך זה יעבור" והנה זה עבר וממשיך לעבור. וכל הזמן קורה משהו. כל צחוק קטן וכל רגע של אושר ורגע של עצב - הכל עובר. במין אדישות כזו, לא אכפת שום דבר. הוא פשוט עובר וממשיך בקצב קבוע וגם עכשיו כשאתה קורא הזמן עובר והנה עברו 20 שנה והנה עברו 3 חדשים ואתה לא מספיק לחשוב וכבר עברה עוד תקופה בלי שתרגיש וזוהי מין הרגשה מוזרה כזאת. הרגשה רעה שטוב לך והרגשה טובה שרע לך - הזמן עובר. הכל יגמר פעם. עכשיו נגמר משהו ומתחיל משהו חדש וגם הוא יגמר. (אוף: איזה בזבז זמן זה היה לקרוא את זה...)

אסא

מתוך חוברת לסיום הטירונות

א ס א כ ו ת ב . . .

שלום לכם משפחה שכזאת,

אז זהו, באנו, הגענו; הכל כרגיל מימים ימימה חוץ מכמה דברים, שהשתנו לטובה - היחס, התנאים, הנוף וכו'. קצת יותר קשה באימונים, אבל יש הרבה יותר מוטיבציה לעשות את הדברים, וההרגשה נהדרת, שיש לי פה הרבה חברים בסגל וכל הזמן שואלים: האם זה קשה ומה נשמע... בקיצור זאת רק ההתחלה, אבל חשבתי שיהיה הרבה יותר גרוע, ובינתיים המורל די גבוה.

זהו, אין יותר מה לספר, (בטח לא במכתבים)

אתם יכולים לבוא לבקר בשבתות, זה לא יפריע לי בכלל, להפך.

אז להת'

אסא

משפחה שכזאת!

מקווה שלא נסעתם סתם לבקר אותי, כי היה שנוי בתכניות, ועכשיו אנחנו שבועיים רצוף בסיני, ולא נצא מפה כנראה עד ה...
באופן כללי יש המון מה לעשות פה, אבל כל מה שעושים משעמם אותי נורא, וכל יום שעובר הרי זה לטובה. חוץ מזה רואים רק חול מסביב וחס ואבק, בקיצור - סיני.

חוץ מזה, מה שיש לכתוב אסור, אבל הרגשות מותר תמיד לכתוב - אז בקיצור - צבא זה לא בשבילי - כל המערכת של פקודות חסרות הנימוס, והביצוע המושלם והמבריק ללא שום חופש לדרך משלך או אפילו גוון משלך כביצוע הדברים.

יש בצבא הכוונה לריחוק בין הסגל והחניכים, כדי לשמור על ביצוע הפקודות בצורה חסרת פשרות. היה עדיף, לדעתי, לקחת מ"כים, שיכולים לגרום לחיילים לבצע את פקודותיהם רק בתוקף אישיותם ולא בתוקף הוכחת עליונות עליהם.

ערב שישי עכשיו, קצת שלווה בתוך ים האינטנסיביות. החבר'ה יושבים במעגל ושרים לצלילי גיטרה (לא אני - יש יותר טובים).

הלכתי לבקר את אוריאל - אני נמצא כל הזמן 50 מ' ממנו, ושומרים על קשר הדוק כל יום. בדיוק הוא קיבל חבילה וישבנו מסביב. הכרתי את רוב החבר'ה שם, והיה ממש נחמד. עם החבר'ה שלי קצת קשה ליצור חיים כאלה. הרבה מאוד טרמפיסטים, שנזרקו לקורס מ"כים (טרמפיסט - אחד שבא לנח"ל כדי להעביר את הצבא בצורה קלה ובכלל לא חושב על התישבות כצורת חיים בשבילו), והחבר'ה האלה יכולים אפילו להפקיר את החברים שלהם ב... כדי לצאת בשלום.

מחר יש לנו טיול לא חובה להכרת מקומות יפים באיזור שלנו (ויש כאלה), אולי אשתתף בו. בינתיים יש לי קצת צרות בכרכיים (משהו מהעבר), ואני צריך לגשת לרופא ונראה... אבל אל תדאגו.

עלס, תכתבי משהו, שנדע שאת קיימת - חוץ מזה תקבלי גם מכתבים פרטיים וזה אמור לגבי כולם (גם ענבל וגם אתם ההורים).

אמא, בשבועיים הקרובים - חבילות בלי שוקולד - זה נמס. (תודה)

טוב, זה הכל להפעם

להת' אסא

נ.ב. ד"ש מאוריאל להורים ומשנינו
לחבר'ה שידעו שאנחנו אי-שם בסיני.

צבא הגנה לישראל

3.3
1494
נר תשי"ט
כז סני' 27

אשפת דברי היקרה,

את שולח לראש אנשי צבא וקצנים של ברית
המנוחה, ומליב לין בני אמונים.

הבן-השלישי, סני' מס' 27, ניססה בהלואה למנוחה,
שלה שניצח בראש-לוחם יחידתו בננו עין-הים שיוצאת
הקולן, בימי ג' נר מלוח ושא"ר (3 סני' 27).

למס' 27, בני אהרן ואהרן בראש לראש
שכני ציון סק בא רגור-למנוחה ומקבלים ויזעזע
הבנו רגוריו ואמונו לין בקבלתו. לראש-לוחם
סני' 27, נא נא לראש-לוחם נאנך בקורס דנימ סק סני' 27
לראש-לוחם נא נא נא נא נא. למס' 27, ע"י אהרן
ומל' הילוי אהרן בראש-לוחם וקורס אהרן שסני' 27
וקורס אהרן סני' 27, נא נא נא נא נא
סני' 27, אהרן לראש-לוחם, נא נא נא נא נא
הצדדים, שכן קורס, ומליב יוגר אהרן.

ברוקי
שם נתיב סני'
אשר

-- שבוע לפני מותו הופיע פתאום בערב בחדר - מלוכלך, עייף, אבל קורן כולו: אמר לי הרב סמל: קפוץ ותגיד שלום להורים, קח עוגה וחזור מיד למכוננית.

הספיק עוד לחטוף תפוח, מרים ארזה עוגה, וברח. בדלת עוד אמר - אולי אטלפן שתבואו לבקר - אם רק אוכל.

וכל כך הרבה נשאר עוד לומר לו וללמוד ממנו. חבל.

יוחנן

אסא!

כל כך חיכיתי שתבוא היום, זקוף, חמוד ומלוכלך. מסתבר שלא כך רצה גורלך, אתה נפלת מהדרך עוד לפני שהיה בידי מי האומץ להשיגך. כל כך חיכיתי שתבוא, להראות עצמך לאחר כמעט חודש שלא ראינוך. ואתה אמנם באת, אך מכוסה בדגל. אתה שהלכת על דרך החיים בביטחה כה מופלאה, לא נראה אותך עוד.

עלס

הבאנו אותך הביתה. החזרנו אותך, פעם אחרונה, ללהבות, לקיבוץ שלך, שכל כך אהבת, שתמיד-תמיד היית חוזר אליו, מכל הנדודים. עכשיו אתה נח. פתאום אתה במקום אחד, לעד. וזה לא מסתדר לנו - אתה, הנוסע, המחפש, אתה שהיית כבר בכל מקום, שידעת תמיד את כל הכבישים וכל הדרכים, אתה שתמיד עומד ומסביר איך מגיעים מאיפה ולאן, כל מקום, אתה שאף פעם אין בך מנוחה, אתה נח, ומונח.

המון אהבה חיפשת, אסא. בכל מקום, אתה לא יכול לשבת, לחכות, תמיד מחפש. ברגילה שלנו, במשך שבוע, הספקת להיות בהמון מקומות, לפגוש המון אנשים, חברים, ידידות. עכשיו כולם כאן, איתך, באו לאמר לך שלום אחרון. לחלוק לך אהבה אחרונה. כל-כך הרבה אנשים אהבו אותך, ואתה לא הרגשת. ואף פעם לא מצאת את מיקומה המדוייק, האחד, של אהבתך, ופזרת אותה, בכל הארץ, טיפות טיפות של אהבה.

ראה, ראה כמה באו אליך, אסא. ראה את החולצות הכחולות, ראה את כל האנשים הצעירים הרבים הללו, ראה את הגרעין שלך, ראה את הקיבוץ כולו. ראה - ולא תאמין.

תמיד היית כל-כך פשוט. אי אפשר לכתוב לך שירים, אי אפשר לאמר מילים יפות ומסוגננות. אתה היית כל-כך פשוט. כל-כך אתה לא יודע להתחכם, להציג, "לעשות כאילו". כשאתה מתעצבן-אתה רוחח, כועס, צועק, מקלל את כולם. כשטוב לך - אתה שמח, שמחה אמיתית, כנה. אין אצלך הצגות. זוכר - כשירדנו ליטבתה, לגרעין, כולם חיבקו, ונשקו, וכל כך אהבו אותך. ולא היה אז מאושר ממך. וכל כך טוב היה לראות אותך מאושר, וכל כך מעט זכינו לזה, אסא הפשוט שלנו.

גם השירים שלנו תמיד פשוטים, יפים, שקטים. כל כך טוב לשבת איתך, לנגן במפוחית, לשיר, עד השעות הקטנות - ואצבעותיך העבות, החזקות כל כך מנגנות בשקט, בפשטות על הגיטרה שלך - והמון יופי נסוך עליך. אבא ועלס וענבל באים ומביטים בך, פעם אחרונה, בהמון אהבה, אני זוכר מכתב אחד, שקבלת מאבא, שהילך עליך קסם יום תמים. ויום שלם היית כל כולך בבית, בלהבות הבשן, ולא השלמת שבעצם - אנחנו בסיני, רחוב כל כך. את החבילות של אמא, את התפוחים והעוגות - זוכרים כולם. והם כל כך אוהבים אותך, ההורים שלך, מרחוק, חוששים להתערב בחייך. אני יודע גם, עד כמה, בסוד, אהבת אתה אותם.

עכשיו אנחנו נושאים אותך - אסא החזק, עם הגב הרחב, שתמיד סחב "פצועים" בקלות כזו - אנחנו מחזירים אותך עכשיו הביתה, כחייל, בטקס צבאי. אני יודע, אני יודע עד כמה אינך רוצה בזה. אני יודע עד כמה לא אהבת את הצבא, כמה שמחת להחליף את המדים בסנדלים, מכנסיים קצרים, בגדי עבודה. לא חששת להגיד למפקדים שלך - שאינך רוצה את הקורס, שאינך שואף לפקד על אנשים, אבל מישהו היה צריך להיות - והיית אתה.

היית טוב מכדי שיתורו עליך. תמיד אמרת - "זה לא בשבילי" - ותמיד הוכחת עד כמה אתה עושה את הדברים נכון, טוב, כמו שצריך. עכשיו הצבא חולק לך כבוד אחרון. זו דרכו, סלח נא. מטחי הכבוד ירעישו באוזניך המוסיקליות כל כך, וצלילי הגיטרה שלך יפים הרבה יותר, אבל זו דרכנו להפרד. המון פרחים מכסים את קברך. פרחים יפים, צבעוניים, נהדרים כמו החיים עצמם. פרחים של אהבה מכל אלה שכל כך אהבוך. יותר לא תחוש את האהבה הזו. יותר לא תהיה, אף פעם, בכל המקומות הנפלאים. רק השירים נשארים. את המוסיקה איש לא יפסיק. ובכל שיר, ובכל מנגינה - נשארת אתה. כל עוד יהיו שירים - תהיה אתה, אסא היפה, החזק, היקר - אסא שלנו.

היו לי חברים טובים שאהבו לחיות
אך לא תמיד ידעו כיצד,
לאלה היה זמן ללמוד
ואלה לא הספיקו כמעט.

הם רצו ורצו בשדות או בפרדסים או בחורשות,
בין השתיקות ובין הרעשים
ועד שעמדו לרגע לנשום קצת ולנסח בקשות
כבר היו נקראים ומתבקשים
והסתלקו, והסתלקו כי מיהרו לעזור או להתערב
במצבים קשים.

היו לנו חברים עשירים,
שכל הארץ היתה ביתם
והם לנו בכרמי-זית או בבתי-אריזה שכוחים
או במערות-עשן או על פני רכסים שטופי-רוח
כמו במיטתם.
שידעו, כמו יעקב, לחלום חלומות היוצאים מדעתם.

היו לי חברים שלא ידעו,
שהתביישו או לא העזו או לא הספיקו
ונשארו בחוץ וזרי-פרחים בידיהם,
פרחים שהוצאו אט-אט מידם הנפתחת
והונחו על פניהם.

חיים גורי